

Datu valsts inspekcija

Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts info@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Rīgā

Dzīvokļu īpašnieku biedrībai [..]

Lēmums

Rīgā,
2020.gada 12.oktobrī

Nr.[..]

Par personas datu apstrādes pārkāpumu, rājiena izteikšanu un aicinājuma izpildi

Datu valsts inspekcijas (turpmāk - DVI) informē, ka ir saņēmusi [..] kopīgu 2020.gada 31.jūlija iesniegumu ar pielikumiem (turpmāk – Iesniegums) par Dzīvokļu īpašnieku biedrības "[..]" (turpmāk – Biedrība) rīcību, ievietojot daudzdzīvokļu mājas Nr. [..], [..] (turpmāk – Māja) dzīvokļu īpašnieku pastkastītēs Biedrības 2020.gada 1.jūlija atbildes vēstuli saistībā ar bērnu spēļu laukuma izbūvi uz 2020.gada 19.jūnijā saņemto [..] iesniegumu Biedrībai (turpmāk – Vēstule), kas satur [..] vārdu, uzvārdu un dzīvokļa numuru, kā arī [..] (turpmāk abi kopā – Datu subjekti) vārdu un uzvārdu.

Nemot vērā iepriekšminēto, DVI informē, ka tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Vispārīgā datu aizsardzības regula¹ (turpmāk – VDAR), Fizisko personu datu apstrādes likums (turpmāk – FPDAL) un citi normatīvie akti. DVI funkcijas, uzdevumus, kompetenci un pilnvaras nosaka VDAR 55., 57. un 58.pants un FPDAL 4. un 5.pants.

Saskaņā ar VDAR 1.panta 2.punktu, VDAR mērķis ir aizsargāt fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības un jo īpaši to tiesības uz personas datu aizsardzību.

VDAR 2.panta 1.punkts nosaka, ka VDAR piemēro personas datu apstrādei, kas pilnībā vai daļēji veikta ar automatizētiem līdzekļiem, un tādu personas datu apstrādei, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, ja apstrādi neveic ar automatizētiem līdzekļiem. Personas datu apstrāde ar automatizētiem līdzekļiem ietver datu apstrādi informācijas sistēmās, kur ir iespējams atlasīt personu pēc konkrētiem identifikatoriem. Savukārt personas datu kartotēka ir jebkurš sakārtots personas datu kopums, kurā šie dati ir pieejami saskaņā ar īpašiem kritērijiem – centralizētiem, decentralizētiem vai izkliedētiem, pamatojoties uz funkcionālu vai ģeogrāfisku motivāciju².

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa Regulas Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

² VDAR 4.panta 6.punkts

Saskaņā ar VDAR 4.panta 1.punktu “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (“datu subjektu”)³, savukārt VDAR 4.panta 2.punktā noteikts, ka “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana.

Tādējādi jebkura konkrēto personu identificējoša informācija, tai skaitā Datu subjektu vārds, uzvārds un dzīvokļa numurs, ir uzskatāma par personas datiem, savukārt minēto personas datu izmantošana un nodošana ir personas datu apstrāde VDAR izpratnē.

Saskaņā ar VDAR 4.panta 7.punktu par personas datu apstrādes atbilstību ir atbildīgs pārzinis – fiziskā vai juridiskā persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūras, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus. Konkrētajā gadījumā pārzinis ir Biedrība.

DVI norāda, ka saskaņā ar VDAR 6.panta 1.punktu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem pamatojumiem: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, veicot personas datu apstrādi, ir jāievēro arī VDAR 5.panta 1.punktā noteikto, piemēram, ”a” apakšpunkts noteic, ka dati tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā (“likumīgums, godprātība un pārredzamība”), savukārt ”e” apakšpunkts nosaka, ka personas dati tiek glabāti veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā (“glabāšanas ierobežojums”). Turklāt ievērojot VDAR 5.panta 2.punktā noteikto pārskatatbildības principu, tieši pārzinim ir pienākums nodrošināt tādu personas datu apstrādes procesu, kas ļauj pierādīt, ka pārziņa veiktā personas datu apstrāde ir atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām.

DVI informē, ka atbilstoši VDAR 24.panta 1. un 2.punktam, ņemot vērā apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, kā arī dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, pārzinim jāīsteno atbilstoši tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi pierādīt, ka apstrāde notiek saskaņā ar VDAR. Ja nepieciešams, minētos pasākumus pārskata un atjaunina. Ja tas ir samērīgi attiecībā uz apstrādes darbībām, 1.punktā minētajos pasākumos ietver to, ka pārzinis īsteno atbilstīgu politiku attiecībā uz datu aizsardzību. Tādējādi saprotams, ka pārzinis nodrošina tehniskos un organizatoriskos līdzekļus, lai datu apstrāde būtu droša.

Ievērojot minēto, DVI norāda, ka pārzinis (Biedrība) ir tiesīgs veikt datu subjekta personas datu apstrādi, ja tā ir atbilstoša VDAR noteiktajām prasībām. Ja minētie nosacījumi netiek ievēroti, personas datu apstrāde nav atbilstoša VDAR un to nedrīkst veikt. Tādējādi pirms personu datu apstrādes veikšanas pārzinim ir jāizvērtē, vai pastāv tiesisks un godprātīgs mērķis plānotajai personas datu apstrādei, vai šo mērķi ir iespējams sasniegt ar plānoto personas datu apstrādi un vai šo mērķi nav iespējams sasniegt, apstrādājot personas datus mazākā apjomā, citā veidā vai arī neapstrādājot tos vispār. Papildus DVI vērš uzmanību, ka pārzinim (Biedrībai) jānodrošina arī citu VDAR un FPDAL prasību izpilde, tajā skaitā, VDAR III nodaļā un FPDAL VIII nodaļā noteikto datu subjekta tiesību ievērošana.

³ identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas principus, dzīvojamo māju pārvaldīšanas procesā iesaistīto personu savstarpējās attiecības, tiesības, pienākumus un atbildību, kā arī valsts un pašvaldības kompetenci šajā joma nosaka Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta ceturtajā daļā ir teikts, ka *Pārvaldnieka pienākums ir savlaicīgi informēt dzīvojamās mājas īpašniekus par atsevišķa dzīvojamās mājas īpašnieka darbību vai bezdarbību (tajā skaitā uz pārvaldīšanas uzdevuma pamata iegūto saistību neizpildi), kas skar vai var skart citu dzīvojamās mājas īpašnieku intereses, kā arī sniegt nepārprotamu un pilnīgu informāciju par šiem jautājumiem pēc atsevišķa dzīvojamās mājas īpašnieka pieprasījuma.*

DVI norāda, ka Biedrībai jārīkojas sabiedrības (Mājas dzīvokļu īpašnieku) interesēs, ievērojot tai normatīvajos aktos noteiktos pienākumus.

Ievērojot minēto, DVI, izvērtējot Biedrības veikto Datu subjektu personas datu apstrādi, nosūtot Datu subjektu personas datus saturošo Vēstuli Mājas dzīvokļu īpašniekiem un ievietojot to Mājas dzīvokļu īpašnieku pastkastēs, konstatē un norāda, ka Biedrībai jārīkojas sabiedrības (Mājas dzīvokļu īpašnieku) interesēs, ievērojot tai normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un šo mērķi Biedrībai bija iespējams sasniegt, nenorādot Vēstulē Datu subjektu personas datus saturošo informāciju, proti, Vēstulē norādīto informāciju saistībā ar bērnu spēļu laukuma izbūvi un informāciju par atsevišķa dzīvokļa īpašnieka darbību vai bezdarbību bija iespējams sniegt neidentificējot konkrētas personas (vārds, uzvārds, dzīvokļa numurs). DVI norāda, ka pārvaldnieka pienākums ir sniegt informāciju par Mājas dzīvokļa īpašnieka konkrētu darbību vai bezdarbību, kas var skart citu Mājas dzīvokļu īpašnieku intereses, nevis sniegt konkrētas personas identificējošu informāciju. Ņemot vērā iepriekš minēto, DVI konstatē, ka Biedrības veiktā Datu subjektu personas datu apstrāde, ievietojot Datu subjektu personas datus saturošo Vēstuli Mājas dzīvokļu īpašnieku pastkastēs nav atbilstoša VDAR 5.pantam, 6.pantam un 24.pantam.

Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 66.panta pirmā daļa paredz, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (legitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārums un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

VDAR 58.panta 2.punkta “b” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti VDAR noteikumi, savukārt, “d” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar VDAR noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā.

Izvērtējot DVI rīcībā esošo informāciju un šajā administratīvajā aktā norādīto, DVI secina, ka pārkāpēja audzināšana likumu ievērošanas cienīšanas garā, kā arī jaunu pārkāpumu novēršana, var tikt sasniegts, izsakot Biedrībai rājienu un informējot to par tās rīcības neatbilstību likuma prasībām. DVI, lemjot par šī administratīvā akta izdošanu, nekonstatē, ka no gadījuma būtības būtu nepieciešama Biedrības viedokļa noskaidrošana, jo adresāta viedoklis nespētu mainīt konstatētos apstākļus un veikto rīcību. Biedrības kā privāto tiesību subjekta tiesību aizskārums ar šo administratīvo aktu notiek minimālā apjomā, savukārt sabiedrības interesēs ir gūt pārliecību par efektīvu personas datu aizsardzību, kuru īsteno DVI. Šajā administratīvajā aktā Biedrības kā privāto tiesību subjekta tiesību aizskārums ir samērojams ar sabiedrības interešu ieguvumu, pēdējam pārsniedzot pirmo.

Ievērojot iepriekš minēto, ņemot vērā pārkāpuma būtību, attiecīgo datu apstrādes veidu un nolūku, ietekmēto datu subjektu skaitu, DVI, pamatojoties uz VDAR 58.panta 2.punkta “b” un “d”

apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, APL 63.panta pirmās daļas 2.punktu,

nolemj:

izteikt rājienu Biedrībai par Datu subjektu veikto personas datu apstrādi bez tiesiska pamata.

Papildus DVI aicina Biedrību turpmākā darbībā, veicot personas datu apstrādi, ievērot šajā vēstulē minētās un citas VDAR prasības, izvērtēt dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, ņemot vērā datu apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu, nolūkus un veiktos tehniskos un organizatoriskos pasākumus, lai aizsargātu personas datus un novērstu to iespējamu nelikumīgu apstrādi, tajā skaitā to nelikumīgu apstrādi, kā arī novērst neatbilstības, nodrošinot tiesisku personas datu apstrādi un aizsardzību, tajā skaitā, ieviest procedūru, kas paredz tādu dzīvokļu īpašnieku informēšanu, kas novērš prettiesisku personas datu apstrādi un riskus informācijas, tai skaitā personas datu, izpaušanai trešajām personām.

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu, 188.panta otro daļu, 189.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2018.gada 5.marta lēmumu Nr.307 "Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām" šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā

Direktore

J.Macuka

[..]